

ცნობის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

ლაბათბის № 320.

კვირა, 29 მაისი 1905 წ.

პაწითის № 2831.

* *

მშვიდი დამბა... რელიჟია ნავე
არჩევს არეს... ფოთოლი შრადლი
მიტკობის რა სმენს,
ბუნების მზერით ვერ ძღვება თვალს.

ქოი, ბუნებზე, მშვენივალ რამ ხარ,
ნეტავ იგოდე—რა რიკ მიუფარხარ!

შენ რომ არ იყო, შენი სიტურეე
რომ არ ჰხიბლაუეს ჩემს სიგონხელს,—
არაობად გარდვიქმნებოდი
და ღაფერულაფლი ჩემს კანქის დღეს.

არას ვიგოდი სიფერულისა,
შენ შემასწავლე ვით უნდა ტრფობას;
დამსწენ სიფულის უკუღმართობას
ბასრის ღახვარით მიმავალ მტრობას

და ანგელსი გუეს ჩამისხე,—
ვინღ ღამანხვა შენივე სახე;
მასწავლა ბძობლა და მოთმინება,
რომ უარშეუო მით სიფეკლავზე!

შევევედრებო ადამიანებს,
შენ შეეეუარონ, მხოლოდ შენ ერთი;

შენ გეთაფუნონ, შენ შეკისწავლონ
და გაიგებენ—რა არის დმერთი.

ქოი, ბუნებზე, მშვენივალ რამ ხარ,
ნეტავ იგოდე—როგორ მიუფარხარ!

ბ. ხვინიძინელა

* *

ჩვენ სთავებზე მივდილობით.

ეს იყო ერთი დიდი, უზარმაზარი მდინარე.

მხოლოდ მრავალ-შტოებამ დაუყოფილი.

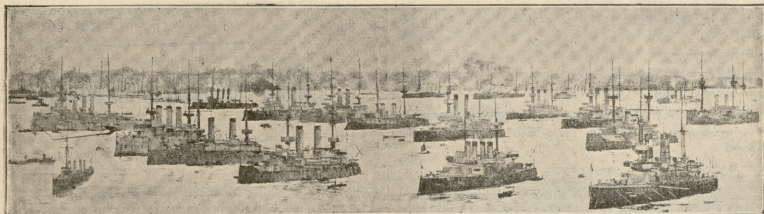
გზა და გზა ამ შტოებს და თვით პირდაპირ წარმოდინე-
ბულ მოვიარ ტანს ათასი მოწინაწარე წმინდა წყარო ერთო-
და, რომოდინიბე ასი რუ და სხვა კიდევ უფრო მოზრდილი
ტანის წყლები.

მიწანწკარებდნენ, მიწკილილებდნენ, მიქუხოდნენ, მილ-
რილიებდნენ ეს წყლები.

დიადი რამ სანახავი იყო ზღვას მიახლოვებული ერთად
შედებებული, შეტბორებული დიდი მდინარე.

დინჯად ჩქაროლავდა მისი ტალღა, წელით ტორტმანებ-
და—თითქოს ძაღლას ისინჯავს და ამითი თავს აწონებს მის
წინ ფართოთ გადაშლილ ზღვისათა.

უპანასწნელ საზღვაო ბრძოლის გამო

რუსეთის გემები.

იაპონიის გემები.

შიდლერი.
იუბილე 100 წლის გარდაცვალებისა.

საიდუმლო ზღვა თვის გამოუცნობელის ლურჯის თვალებით შეყურებდა ამ დიდ მდინარეს და თითქოს განცვიფრებდას მოეცემა—

ბევრი ახსოვდა ასეთი დიდი მდინარე, ასე სხვა და სხვა წყალთაგან შემდგარი, რომელთა სრბა შეწყდა დიდი ხანია— მაგრამ

ამ დიდ მდინარის კვალს მაინც დიდხანს იძინევდა მის თვალწინდენ მკერდზე.

ეს ცხადად ეჩნებოდა მდინარისა და ზღვის შესართავს, სოლიებით შეჭრილს ლურჯ ზვირთებში.

ჩვენ კი სათავეზე მივიდოდით.

რაოა?
წყალი ამღვრეული იყო.
ჰაერს სწამლავდა მისი სუნის.
თავს ხაში იდიოდა.

და მიტომ იყო, რომ მის პირათ მცხოვრებნი ჩაყვითლენ ზღუნი, გულ-მკერდ შემმარნი ცულ-ხნის ციებით იყვენ შეპყრობილნი.

ჩვენ ჰაერის გაწმენდას ვლამობდით.

საშინელი სიმყარულე მოსდებოდა არე-მარეს.

და თუ მთლით არ გავწყვიტა ხალხი ამ საზარელ სუნს, იმის გამო, რომ, რაც უნდა იყოს, ეს მდინარე იყო და არა ერთგან შემდგარი და ჩამოყავებული ტბა.

რაც უნდა იყოს აქ მიმდინარეობა იყო ე. ი. მოძარაობა.

მხოლოდ ტბაზე უარესი მით იყო ამ მდინარის ზეგავლენა, რომ უფრო შორს ვაქონდა თვისი შხამი.

არ ვფიქვებდებენ.

და ამის გამო სხვა და სხვა აზრი არსებობდა:

ზოგნი ერთ გოქმე რუს აბრალებდენ ყოველივეს.

ზოგნი ნაწიკმარზე მთიდან ჩამოხეთქილ ნიაღვრას.

ზოგნიც თვით ნაპირზე მცხოვრებელს—მეტათ უსუფთაოთ ინახებდნენ.

ჩვენ კი მაინც სათავეზე მივიდოდით.

მაგრამ ეს გზა, როგორც ყოველი ქვეშაირტებისაყენ მიხვეული ბილიცი ეკლითა და ქვა-გაროხით იყო მოფენილი.

მეტრ რა ცოტანი ვიყავით!

ან რა ცალ-ცალკე მივემართებოდით!

ზოგი უკვე მისულიც იყო სათავესთან.
ზოგიც უბა გზაზე იდგა.
ზოგი მხოლოდ ხელა იწყებდა.
მაგრამ რამდენი წინ მივიდოდით, იმდენი მეტი ვერწყუნდებოდით, რომ ჩვენ მართალი ვიყავით:
ეს საშინელი მოშხამეული სუნი მართლაც სათავედან მოდიოდა.

რა საცოდავთ გვეჩვენებოდენ ისინი, ვინც ადგილობრივ, თავის ვიწრო წრეში ფართხალბობდა, რომ ამ საშინელ ციების მიზეზივამოეკვლია.

თუმცა ჩვენი ნუკეშიც ეს იყო: ყველას უნდადამ სენისაგან თავი დაეღწია და ყველა ამის მიზეზს ეძებდა.

აქი მოხდა კიდევ სასწაული.

თუმცა ეს სასწაული კი არა სამართლის გამარჯვება იყო, ნამდვილი შედგვი უტყუარის კვლევა-ძიების.

და უკვე მიხვდენ, უკვე გაიგეს, რომჩვენ ვიყავით მართალინი.

გზა რას ვებდავთ?
გზა ოდნავ გათავილილი სათავესაყენ უკვე გადაიკვება ხალხის ფეხისაგან.

ლაშქარი მოდის!
და იმათაც, როგორც ჩვენ წინეთ, სახიზლარი სუნი მოსდითჩიდან, საითაც ჩვენ ვუთითებდით.

ბევრი დაშვდა ამ გზაზე; ბევრიც გააქრა გზის ეკალნარმა; ბევრიც ამ უშველემელ მდინარის ზვირთებში ვადიჩება...

მაგრამ მაინც წინ მივიდვართ.

უკვე ვეღარასფერი შეგვაკავებს.

მხოლოდ თუ კი ვინმე ჩამოგვჩა უკან და კვლავ მიზეზს ძველებურათ სხვაგან დამძებს, ის საუკუნოთა გამოკვლევილია. ის ვერც არას ჩვენ დავაკვლებს და ვერც არას თავს შემეტებს ის ციების მსხვერპლია.

მხოლოდ ეს კი. — საშინელი იქნება ბოლონდელი ციება. ასე იცოდა ყოველივის ამ სენმა!

საბრალონი არიან, მაგრამ ამ საბრალოებს ჩვენ ვერას გავეუკეთობ.

ჩვენ წინ მივიდვართ!
მივალწვეთ კიდევ სათავეს და...

გავიწმინდებთ მწიკლისაგან!..

შალვა დადიანი.

ივან ივანოვის სიზმარი

ა. ზენგერისა.

(დასასრული *)

კაბინეთი სულ უცნობისა და განსაკვირვებელის ადამიანებით იყო სავსე. უბრალოდ ჩაკეულნი იყვნენ, თავი თავის უსულად და ამაყად ეჭირათ, თან ფიცხად, უკმაყოფილოდ შეყურებდნენ ივან ივანის, 30-მდე იყო, თითოეულს უკან რეპორტაჟი იდგა, რომელთაც ხელში საომარ წესზე ვახსნილი უბის წიგნი და წაოლილი კარანდაში ეჭირა.

არ შეიძლება ესენი დავიხზოვათ? ხეცნით წარმოსთქვა ივან ივანისა და რეპორტერებზე უწევან.

— ჰა, ჰა, ჰა, — წამოხიანარეს რეპორტერებმა და მათი კარანდაშები შტუმლებივით ერთბაშად ათამაშდენ წიგნაკებზე.

— ამითი დათხოვნა ახლა შეუძლებელია, — ჩუმის შთავგონების კილოთი სთქვა ერთმა ვაგბატონმა, რომელსაც ხელები მაკიდებთ დაეხვინა. — ასეც არ იყოს, თქვენი მდგომარეობა მაინც არ შესუსტებდება, ასე თუ ისე თქვენ ფიცხლად პასუხი უნდა აგოთ, სტატუსი სოცეტურიკო ივანოვო!..

ესპანელი მწერალი სერვანტისი
(იხ. ან. ფურ. № 2881).

— მე ივანოვი ვარ და არა ივანრევი, — შენიშნა ივან-ივანჩმა.

— არც მე შეგმისუბუქებთ მღვთმარცობას! — მიიღო პასუხად. — პასუხი ავით, თქვენ უნდა გვხრნათ რუსეთის ხალხის ბედნიერება-განათლებლაზე... თქვენ... უნდა მომხადებუ-ლიყავით... თქვენ უნდა შეგედგინათ... თქვენ... უნდა წაგელო... თქვენ...

ივან ივანჩი სულ თავს აქენდა და თხოულობდა:

— ნება მომიკეთე ჩემს თანამშრომლებს დაეუბნო: ისინი ავიხსნიან...

მაგრამ უღმობელი სიტყვები: „თქვენ“, „თქვენ“, „თქვენ“ — ჩაქუჩებით უცემდა ტყინში საბარლო სტატუსი სოვეტნიკის... ბოლოს თითქოს ყველაფერი ყირაშაშა გადატარალდა ივან ივანჩის თვალის წინ, მისი სამწერლო მავიდა შრისხანულ ყალბულ შედეგად და წინაფეხებით ქვეშ ამოივლო პატრონი. რეპორტერებმა ეს ჩანინეს, — ივან ივანჩს ასე მოეჩვენა-და.

ვ

შორს, შორს აქედან... — საოცრად წამოიყვარა ივანოვი. — არ მინდა... სოფელში უნდა წავიდეთ... თავისუფლად... ჩემს მშვენიერებს ნებაშობაში...

— სადღური „ესტრენაია“! — უცევი აღვიძებდა მას კონდუქტორი, — ხუთი წუთია მატარებელი დგას; თქვენ აქ უნდა ჩამოხრძანდეთ, ბატონო!

საჩქაროდ თვლებსი ფშვენით ზეზე წამოვარდა ივან ივანჩი, თავისი თბილი ქუჩქი მოისხა, ქული ვისწორა და საჩქაროდვე სეტყვით მოკირწყლულ ხის ბაქანზე ჩამოვიდა... მოკინული ფეხები ფეხის დადგამაზე ამხურდნენ. ივანოვი ბნელში მიიშალა.

— გენერალ ივანოვის ეტლი აქაა? — დაიყვრა ახალგაზღვრ მკვირცხლის ხმით.

— გენერალ ივანოვის ეტლი აქ არის, — მოისმა წყვილადში ილუმინაციონ ბრინჯიანი ხმა, სულ განსხვავებული ივანოვის მეეტლელ ანდრეას ბოხის ხმისავე.

— სადა ხართ? — უსიამოვნობის კოლოით შენიშნა ივან ივანჩმა. წინად გრძობდა, რომ აქაც რაღაც უსიმოვნებას შეეყვარებოდა.

— ჩვენ აქა, ბატონო, ანთი მობრძანდით... მარცხნივ... — განავრძო იმავე ხრინწიანმა ხმამ: — ნუ ეკვობთ... ჩვენ თქვენი მონა — ყოველთვის აქა ვართ...

— ცხენები? — სად არიან? — ჭკიბულულობდა ივანოვი, ფრთხილად ჩამოვიდა კიბეზე და ბეჭითად იბედებოდა სიმანერში.

— აქ ვახლავთ... ცხენი... ერთი ვახლავთ... სხვა არ ვახლავთ... მაგრამ... ესეც წავიყვანს... მობრძანდი ბატონო... და სიმბელიდან თავი გამოკყო ტან-დაბალმა, დაფლეთილი ტანისამოსში შეკონკილმა კაცუნამ, ხელი სტაცა უიმისოდაც და მინებულს ივანოვს და საჩქაროდ ცხენისკენ წავიყვანა, რომელიც პატარა თივით დატყვითულ მარხილს ება.

— რა სისამაგლეა! — ფიცხდებოდა ივან ივანჩი, რომელიც რაღაც მანქანებით მტერიან თივებზე მოკყოლოდა მარხილში. — ეს პირდაპირ სასამაგლეა! მე თქვენ დეგნებით განცნობეთ და მხდომობით და თქვენ ამ სასამაგლე ცხენს მახედრებთ და იმასაც თივის მარხილში.

— ხი, ხი... — ვაისმა წინიდან კაცუნას სიცილი, ის ქურკის მონაში ყურამდე გახვეულიყო, ფეხები მარხილის ფეხებისთვის მაგრად ჩაქვიდა...

ორივე ხელს სიბრძნით ჰაერში აწვედა და მათრახითა და წყნელით უნდობლად მიგრეკებოდა ცხენს...

— თითქო ლამუზა ვიყო, მაიმუნი! ფუ! — გაიფიქრა და ისევ რაღაც შიში იგრნო ივან ივანჩმა. მაგრამ მაინც სტელილობდა აღფრეცხა არ და მხნოდა და ჩურჩულებდა: — რა სასამაგლეა! რატომ ქალბატონმა მაინც არ იხურა რიგინად და მხედროდნენ?..

— ხი, ხი, — ისევ წამოიხიხინა კაცუნამ და უფრო მარად გარეკა ცხენი, თუცა მარხილი უიმისოდაც საოცარის სისწრაფით მიჰქროდა, ივანოვს ეჩვენებოდა, რომ ცხენი მიწას სცილდებოდა და მასთან ერთად მარხილიც ჰაერში ქანაზობდა, კაცუნა კი სცილდებოდა მარხილსაც, ცხენსაც და ისიც ჰაერში ტრიალებდა.

— არც მოუჩაღს უხრუნელი, სასამაგლე! — განავრძო ივანოვმა. — ან იქნებ თქვენ მე არ მგელოდით?

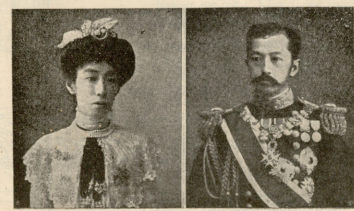
— გელოდით, გელოდით... ხი, ხი... დიდხანს გელოდით... ხი, ხი... ძაან გელოდით... ასე გელოდით!.. ხი, ხი...

სტატუსი სოვეტნიკის ტანში ყრუანტელმა დაუარა, ვარშემო მიგრეკ-მოიხიდა, უნდობა ჩამოშატარიაყო, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ ისინი მიჰყავი ანა, ტყის კენწეროზე მოგზაურობდნენ.

თავზე ლავარი ცა, გულუბრყვილო ღამის გუშავი და ცქრილა ვარსკვლავები დასრტობდნენ მკვავრებს. მათ ქვეშ კი დაბურული, შშირი ტყე გაშლილიყო.

გაქცევა არსაით შეისუბოდა. კაცუნამ, რაკი ამ სიმალღებზე აიღვიანა ცხენი, თავისუფლად ამოისუნთქა, მათრახი წინ გაისროლა, ფეხები ჰაერში დაქვიდა, უკან მობრუნდა და თავი მაღლა ასწია.

კაცუნაში მთავრად საბოლოოდ გამოარკვია კაცუნას ვინაობა. ეს იყო იაპონელი, სტატუსი სოვეტნიკების დაღუბნებელი მტერი, — ტუგო, ოიამა ან რაგი — ერთი იმათგანი ივან ივანჩის ჩასტყვრება და მთელ პრისახებზე გამოურკვეველი ღმირი უკრთოდა.

აბთაისი შრინგი არისეუკავა და მისი მუდღე სტუმრად გუშავისაძი.

მან აიღვიანებინა და ყირიგების მინავარად დამტყვევლად განავრძო ლაპარაკი:

— ხი, ხი... ქალბატონი გიცდილი, მოურავ გიცდილი... ყველა გიცდილი... კაცუნა უფრო გიცდილი... აი გიცდილი...

ესი წელი გიცდილი... სამისი წელი გიცდილი... სულ გიცდილი... ბატონს გიცდილი... ფულიც ბატონს გავუფუგავნი და სულ გიცდილი... ბატონს დაბადე— გიცდილი... ავადმყოფი— გიცდილი... მოკელი — გიცდილი... ბატონი მიინც არ მოდი...

ერთს წუთს შეგრდა, სულ ერთიანად გაფითრებულ ივან ივანის სახეში ჩაატყურდა და ჩაათვა:

— ახლა მოდი... ახლა ბატონი მოდი... კაცუნაეც მოდი... ორივე ერთად მოდი... ხი, ხი...

და ისე საოცრად გადინახარა, რომ სტატსკი სოვეტნიკმა ძლივს-ძლივითით მოახებოხა წარმოთქმა:

— გესმის—ა? შეიძლება სადღურისკენ გავბრუნდეთ?..

— გავბრუნდეთ? — ისე ხმა მიღლა შესჭყვილა კაცუნამ, თითქოს ზაბაზანი გავარდნილიყო. უცხადვე თითქოს ვეგებრთელა წითელი ბურთი საოცრად ალად აიზიდა ცამდე, შემდეგ თვალ-უწვდენელ მტრელის ფერ ხალათად გაიშალა და სახარის გრგვინვა-როყონით მოედვა ჰერასაც, ცასაც და ქვეყნასაც...

ირვეგვლივ ყველაფერი აბოლდა, აცენსდა, აცივლდა...

ივან ივანიჩმა თავზე ხელები იტაცა და, როგორც ხშირად დამართანი ამისთანა შემთხვევებში, გამოეღვიძა...

უცვე ცხრა საათი იყო და საწოლ ოთახში ლაქია შემოილიდა დილის ყავითი და ვაზეთიო.

„თავის“ ვაზეთის შეხედავზე სტატსკი სოვეტნიკს გულზე მოეშვა, მივარა რაღაც მიუხლომელ მიზეზებით ლაქიას შემდეგი სისულელე ჰკითხა:

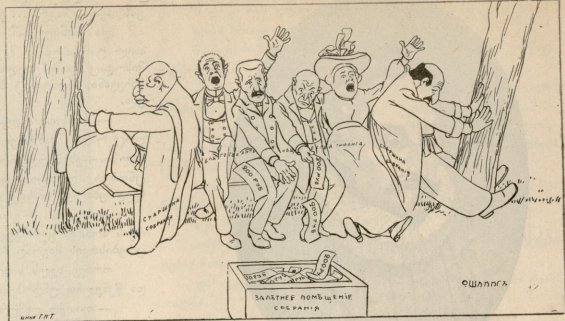
— ნახე, ივანე, სამინისტროს სახურავზე (მის ფანჯრიდან სჩანდა)... ნახე თოვლი ხომ არ არის...

ზრდილობიანი და მოქნილი ლაქია მიღებდა ბატონს, მხოლოდ სამინისტროს „ჯანმრთელობა“ უნდოდა შეეტყო, მაინც წავიდა, სამინისტროს სახურავი ათთვლიერა და ბატონს მოახსენა:

— თოვლი დამდნარა თქვენო აღმატებულეზე; ყორნები დაფრინავენ...

— დაფრინავენ? კეთილი! — დამშვიდდა ივან ივანიჩი და „ნოვოე ვრემის“ კითხვა დაიწყო... სიჩუმე ჩამოვირდა...

მ. კინწურაშვილი

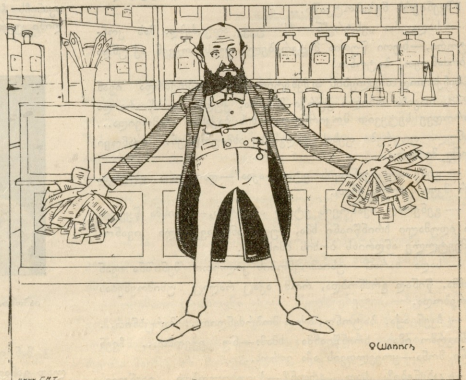

ძლიან ფიზიკად არიან ყოველთვის, როდესაც კი საქვე ფულს შეგებან. საქველმოქმედო საზოგადოებანთაც კარ ინდობენ და დამბარბის აღმოჩენის მაგიერად უცანსკელ კაპოტსაც კი ართმევენ.

აშთიათაშო ფარამცხვების გაფრვის ბაშო

ჭარკია, გისაც დიდი ოჯახი ჰყავს: ამისთანა დროს ყოველ წუთის ოჯახისას გამოყენებ საქმეში.

რა უნდა ჰქნას უსულშვილო მედიკოსი. რედაქტორ-კამოტეკუელი ალ. მ. ჯაბადარი